

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, odbor sociálních věcí, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2007, č. j. KUOK 57306/2007, sp. zn. KÚOK/43192/2007/OSV - SP/7025, ze dne 31. 5. 2007, č. j. KUOK 57309/2007, sp. zn. KÚOK/43599/2007/OSV - SP/7025, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 3. 2009, č. j. 38 Cad 12/2007 - 60,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 3. 2009, č. j. 38 Cad 12/2007 - 60, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Ostravě, jímž byl zamítnut jeho návrh na změnu ustanoveného advokáta.

Žalobci byl usnesením ze dne 7. 12. 2007, č. j. 38 Cad 12/2007 - 20, k jeho žádosti ustanoven zástupce z řad advokátů, JUDr. Milan Janíček, se sídlem Šumperk, Slovanská 21. Proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost, v níž požádal o zrušení výroku, jímž mu byl tento advokát ustanoven, a žádal změnu v osobě advokáta, konkrétně ve prospěch JUDr. Víta Vohánky, se sídlem Praha 4, Na Zámecké 457/5. Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl rozsudkem ze dne 6. 8. 2008, č. j. 6 Ads 58/2008 - 53.

Podáním ze dne 19. 9. 2008 požádal žalobce o změnu v osobě advokáta a opětovně žádal o ustanovení JUDr. Víta Vohánky, který jej zastupuje v řízeních u Městského soudu v Praze.

Krajský soud v Ostravě neshledal žádost žalobce důvodnou, neboť žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by založily předpoklad možného střetu zájmu mezi ním a ustanoveným advokátem, pouze se domáhá, aby mu byl zástupcem ustanoven „jeho“ advokát JUDr. Vít Vohánka. Návrh žalobce proto krajský soud zamítl.

Usnesení Krajského soudu v Ostravě napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, aniž by konkretizoval důvody, avšak z obsahu podání vyplývá, že je uplatněn důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel toliko uvádí, že ustanovený advokát JUDr. Janíček jedná v rozporu s jeho zájmy, údajně stěžovatele podvedl a stěžovatel k němu nemá důvěru. Žádá proto Nejvyšší správní soud, aby usnesení Krajského soudu v Ostravě zrušil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s. Přestože v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu musí být stěžovatel, který sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání, vyžadované podle zvláštních zákonů pro výkon advokacie, zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že v řízení, v němž kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na změnu ustanoveného advokáta, není třeba splnění této podmínky již z povahy věci vyžadovat.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu přezkoumal v souladu s ust. § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Z obsahu kasační stížnosti lze zjistit, že se stěžovatel dovolává důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nejvyšší správní soud přitom shledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž musí přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

O kasační stížnosti Nejvyšší správní soud usoudil následovně:

Podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát.

Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a u níž je takové ochrany třeba. Zmíněné ustanovení ovšem garantuje právě a pouze poskytnutí

odborného zastoupení některou z osob s právníkým vzděláním, jíž může být i advokát, nezakládá v žádném případě právo na ustanovení konkrétního zástupce.

Napadené usnesení krajského soudu je výsledkem řízení, v němž stěžovatel navrhl již ustanoveného zástupce zbavit povinnosti zastupování a ustanovit zástupce jiného, podle jeho soudu vhodnějšího. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že shora uvedený závěr, že právo na právní pomoc neznamená právo na zastoupení konkrétní osobou, v tomto případě platí ještě silněji. Stěžovatel totiž toto řízení vyvolal ihned po doručení rozsudku Nejvyššího správního soudu, jímž byla jeho předchozí kasační stížnost obdobného obsahu zamítnuta (rozsudek mu byl doručen 17. 9. 2008 a návrh je datován dnem 19. 9. 2008). V tomto následném řízení pak stěžovatel tvrdil, že JUDr. Janíček jej podvedl a jedná v rozporu s jeho zájmy. Jak uvedl již krajský soud v napadeném usnesení, tato svá tvrzení však nijak nedoložil. K tomu Nejvyšší správní soud ještě dodává, že v soudním spise není založen jediný úkon (či úřední záznam o úkonu učiněném osobně) JUDr. Janíčka, kterým by měl stěžovatelova práva v řízení poškodit. Nejvyšší správní soud tak musí souhlasit s názorem krajského soudu, že v jednání stěžovatele lze vidět spíše pokus o zneužití dobrodiní zákona. Nejvyšší správní soud tedy neshledal stěžovatelovu námitku důvodnou.

Konečně pak Nejvyšší správní soud znovu uvádí, že postup krajského soudu, kterým ustanovil zástupce z řad advokátů, jenž má sídlo v obvodu tohoto krajského soudu a též v městě blízkém bydlišti stěžovatele, považuje za vhodný. JUDr. Vohánka, jenž sice stěžovatele též v některých jeho sporech zastupuje (což je Nejvyššímu správnímu soudu známo z jeho úřední činnosti), sídlí v Praze. Je pravdou, že stěžovatele v některých sporech zastupuje (na základě ustanovení soudem), avšak jedná se o spory vedené u Městského soudu v Praze. Nejvyšší správní soud má tedy i z tohoto pohledu zato, že rozhodnutí krajského soudu není v rozporu se zákonem nebo judikaturou správních soudů.

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že v dané věci Krajský soud v Ostravě rozhodl soudní tajemnicí Marií Navláčilovou. Stěžovatel ve své kasační stížnosti výslovně nenamítá, že rozhodnutí bylo vydáno osobou k tomu neoprávněnou, avšak Nejvyšší správní soud shledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž musí přihlídnout z úřední povinnosti. Podle citovaného ustanovení je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to však neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c/).

Podle § 27 zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, mohou soudní tajemníci do 31. 12. 2013 provádět úkony soudu, které podle zákona mohou provádět vyšší soudní úředníci, a to v rozsahu a za podmínek stanovených vyhláškou č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů. Ustanovení § 6 odst. 2 a 3 citované vyhlášky, podle kterého předseda senátu může pověřit soudní čekatele a soudní tajemníky, aby ve věcech projednávaných v občanském soudním řízení a ve správním soudnictví samostatně vykonávali taxativně vyjmenované jednoduché úkony příslušející podle zákonů o soudním řízení předsedovi senátu (samosoudci), neopravňují soudní tajemníky, aby rozhodla o návrhu žalobce na změnu ustanoveného advokáta.

S ohledem na výše uvedené tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadené usnesení zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Krajský soud pak v novém rozhodnutí ve věci rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu